

Poštšina plačana v gotovini.

Cena 2-50 Din.

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1935/36

Vesela božja pot

Premijera 28. novembra 1935

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK : J. VIDMAR

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 28. novembra 1935

Ost.

Rosegger: Vesela božja pot

Štajerski pisatelj Rosegger, opisovalec svoje rodne zemlje, planin, domačih ljudskih tipov, je napisal novelico »Dekle na nebeški lestvi«. Nepokvarjena pristnost Roseggerjeva, njegov humor in dobrodušnost, so zavedle A. Hamika, člana graškega gledališča, da je povzel snov in jo oblikoval za oder. — Storil je prav, ker komad, ki je izšel iz njegove delavnice ni izgubil ničesar onega, kar je pri Roseggerjevi noveli prav posebno vredno: ohranil je pristnost in dobrodušnost in humor, včasih pa primeša še malo življenjskih teženj teh ljudi s planin... »Če si samo dekla in služiš, potem si misli na polju, ki ga obdeluješ, to je moja polje, pri živini, ki ji strežeš, to je moja živina — in živela boš lahko, delo ti bo šlo lahko in dobro izpod rok...

*

Ta »Vesela božja pot« je pristna ljudska igra, kakor jih srečamo malo. Zajeta je s planinskih krajev, ki so tudi nam blizu. Je malo resna, malo vesela in ne manjka ji celo poetičnih momentov.

Vse osebe so žive in verjetne, povezane s svojo preprosto usodo na grudo, na vero, ki se je nikakor ne da ločiti — in ako je motiv nevsakdanji, mu nikakor ne moremo odrekati resnosti, s katero je uporabljan... Neposrednost dogajanja — to je vsa vrlina.

Tu je Slemenski gospod. Ves sivolasi, pozna svoje farane, vlada, svetuje, zaropče in se hudomušno, mladostno navihano smehlja. V njem se čuti pesnika, spozna delček Roseggerja — pred vsem v prizorih kako lepo, kako toplo zna ravnati z mladim dekletom in fantom. Župnik je osredna oseba, on je režiser in vodja ne samo procesije in romanja, temveč obrača tudi v pravo in dobro vse svoje ovčice, ki jo mahnejo včasih malo preko plota.

Potem imamo starega sedemdesetletnega Starina. Grča, ki je malo trmasta, a v jedru dobra. Stremuh za dobrim v malem. Pa ga zavede v nespretnosti in nevšečnosti prav ta njegova gorečnost... In iz nje zna napraviti avtor ljubko šalo.

Vse epizode imajo krvi, so razčlenjene psihološko in osebno. — Ta »Vesela božja pot« diha svež planinski zrak. Med ljudmi veje, od človeka do človeka in tako postane tudi nezgovorjeno — dragoceno.

K naravi se približamo, zdravo in krepko — in vse to zdravje plapolata tudi v prelepem etosu bandera procesije...

Stara Gruntarica, vzor kmečke gospodinje, dobre matere. Vdova, še dokaj brhka ljubi svojega sinka, vražje seme, z vso materinsko ljubeznijo, a ima srce na pravem mestu in se ne boji trde besede, kaj še! Še celo s klofuto postreže svojemu 24letnemu »smrkavcu«. V svoji bojazni za sina, za grunt, ne želi ničesar bolj vneto, kakor da privede sinko čimprej dobro pridno ženo v hišo... In zato priprošnje k Mariji, zato pot na goro... Ta Gruntarica ne stremi za bogastvom, samo da bo zarod ostal krepak, da bo zemlja rodila bogat blagoslov, ki ga poklanja Bog. In vdano, prepričano sprejme ubogo snaho, češ: »kar je Marija dala, še pogledam ne, pa vzamem.«

In France, vražji ptiček! V njem je malo vaškega bohema. Da bohema — malo potepina in malo trde buče, ki vé, da ne dela nič slabega, ako se priklati šele proti jutru domov. V hosti je prebil noč, na svežem zraku, štel zvezde in sanjal o dekletu z nebeške lestve. Veternjaški kot je, ne dovoli krivic in preko noči postane iz njega možak — vreden naslednik svojega očeta. To bo grunt! Brez dolga in žena bo podpirala tri ogle.

Planšarica Marička — sirota na tem svetu ima samo samo sebe, potem ima še svoj smeh in dobro voljo in dobro vero. — Pri njej se zgodi tako kot v pravljičah: bila si pridna, marsikaj si prestala — zdaj boš nagrajena, moža dobiš in grunt — in kdo ti je to dal? Priprošnjica Marija z Gori.

Oho skoraj bi jo bil pozabil. Katro, farovško kuharico, gospodinjjo, feldvebla in strahovalca vseh slemenskih faranov. Še celo župnika užene. — Njeno kraljestvo se imenuje: zdravje in dobrobit gospodarjev, čista tla, dobra jedača in pijača in trikrat red. Ženski pedant — no, feldvebel smo rekli.

Še nekaj jih je. Še mnogo! Vsi dedci iz doline med Slemenom in Goro nastopijo in dokazujejo z Goethejem o tem, da »das ewig weibliche...« in tako dalje..

Ljudska igra! To je vse! Košček človeškega nehanja, hotenja in bitja. Nič več.

Goethejeva dramaturgija v Eckermannu

»Sploh pa ste najbrže opazili,« je nadaljeval Goethe, »da Hinrichs pri obravnavanju grške tragedije popolnoma izhaja iz ideje in da si tudi Sofokla predstavlja kot pesnika, ki je pri snovanju in gradnji svojih iger ravno tako začenjal z idejo ter po nji določal svoje značaje in njihov spol in stan. Sofokles pa pri svojih igrah nikakor ni izhajal iz ideje, marveč je jemal v roke že zdavnaj dovršene pravljice svojega naroda, v katerih so bile dobre ideje skrite, in šlo mu je samo za to, kako jih čim najbolje in najučinkoviteje pokaže na odru...«

Sofokles je mojster v stvari, ki je jedro dramskega življenja. Njegove osebe imajo vse velik dar govora in znajo motive za svoje ravnanje tako prepričevalno predočiti, da stoji poslušalec skoraj vedno na strani tistega, ki je ravnokar govoril.

Videti je, da je bil v svoji mladosti zelo temeljito retorično vzgojen, kar ga je naučilo, za vsako stvar poiskati vse resnične in navidezne razloge. Vendar ga je ta njegova velika sposobnost zavedla tudi v napake, kajti v teh rečeh je šel včasih predaleč.

Tako je v Antigoni neko mesto, ki se mi zmeraj zdi kakor madež, in rad bi kaj dal za to, če bi nam temeljit filolog dokazal, da je vrinjeno in nepristno.

Ko namreč Antigona v poteku igre izreče najsijajnejše razloge za svoje ravnanje in razkrije plemenitost najčistejše duše, izpove nazadnje, ko gre v smrt, še motiv, ki je docela slab in ki se bliža celo komičnemu.

Pravi namreč, da tega, kar je storila za brata ne bi storila niti za svoje otroke, če bi bila mati, in tudi ne za moža, če bi ga imela. Kajti, če bi mi umrl mož, pravi Antigona, bi si vzela drugega, in če bi mi pomrli otroci, bi novemu možu rodila nove otroke. Z bratom pa je druga stvar. Brata ne morem več dobiti, kajti ker sta oče in mati mrtva, ni nikogar več na svetu, ki bi mi ga mogel roditi...«

Nato sva govorila o Sofoklu dalje in o tem, da je imel pri svojih igrah manj v mislih нравno tendenco, kakor pa temeljito obdelavo predmetov, zlasti glede njihove odrske učinkovitosti.

»Nič nimam zoper to,« je rekel Goethe, »da ima dramski pesnik нравni učinek v misli, toda če gre za jasno in učinkovito predstavljanje nekega predmeta pred očmi gledalcev, mu morejo njegovi нравni smotri malo pomagati, temveč pesnik mora imeti veliko sposobnost upodabljanja in mora poznati oder, če hoče vedeti, kaj naj stori in kaj opusti. Če je v njegovi snovi нравen učinek, bo prišel do izraza, tudi če pesnik ne bo mislil na nič drugega kakor na učinkovito in umetno obravnavanje predmeta. Če ima poet visokega duha, kakor ga ima Sofokles, bo zmeraj učinkoval нравno, pa naj počne, kar hoče.

(28. III. 1827.)

Gostovanje dveh naših članov v Mariboru

Po »Mariborskem večerniku« priobčujemo naslednji dve poročili o gostovanju režiserja C. Debeveca v »Bratih Karamazovih« in g. Kralja v »Tartuffu«.

V četrtek zvečer je gostoval na odru mariborskega gledališča odlični režiser ljubljanskega gledališča g. Ciril Debevec. Videti je bilo na mah, kako je s svojo impulzivno, pregnantno igro potegnil za seboj tudi del ostalega ansambla, tako da je mogoče trditi, da je bila četrtkova predstava nekoliko boljša nego premierska uprizoritev. Predvsem je bilo to opaziti pri Gorinškovem Smerdjakovu, ki je topot glasneje in jasneje oblikoval svojo izgovorjavo. Tudi ostali sodelujoči so vztrajali na uspehih premierske predstave, deloma so jih celo izboljšali. Ciril Debevec pa je kot Ivan razvil vso globočino in širino svojega formata ter ustvarjajoče sile. Z uporabo vseh številnih registrov izrazne moči, slikovitosti ter plastičnosti je vidno nadkriljeval svoje okolje. Dočim je pri Nakrstovem Ivanu prevladovala patetika, je Debevec dal poudarek neki ponotranjeni igri, pri kateri udarjajo na plan strahoviti notranji pretresi, ki se razodevajo v pestrem oblikovanju izgovorjavne tehnike od sikajočega šepetanja (srečanje z vragom), pa do presunljivih krikov o duševnem razkroju napol zblaznelega (prizor pred sodiščem). Gibi, mimika so odkrivali neke ostre črte. Občinstvo je gledališče malodane popolnoma zasedlo in je mojstrskega igralca-gosta viharo pozdravljalo. Četrtkovo predstavo »Bratov Karamazovov« smemo uvrstiti med najuspelejše umetniške večere mariborskega gledališča. Nedvomno je, da bodo gostovanja takšnih odličnih gostov poživila zanimanje za naš mariborski teater. (26. X. 1935.)

V četrtek 31. oktobra je gostoval kot »Tartuffe« v mariborskem gledališču Emil Kralj, eden prvakov ljubljanske drame. Že sama napoved odličnega gosta je povzročila, da je občinstvo gledališče dodobra zasedlo. V tem svojem »Tartuffu«, ki nam ga je predstavil g. E. Kralj, smo mogli videti neko potrebno dopolnitev Furijanovega »Tartuffa«. — Kralj je v tem svojem »Tartuffu« razpel vse niti svoje mojstrske veščine, ki se pričanja pri prepričevalno prodornem, jasno oblikovanem glasu in se zaključuje pri tistem tartuffovski edinstveno hinavskem ter njegovo neodkrito nprav razkrivajočem pomežikavanju, mežikanju in mižanju, ki pove več nego cela ploha besed. Le žal, da ni g. Kralj obvladal besedila tako, kakor bi bilo želeli. ker bi sicer uspeh njegovega nastopa bil še nedvomno večji. Tudi ostali sodelujoči so se na vso moč potrudili, da bi se vzpeli čim bližje stopnji Kraljevega ustvarjanja, tako da je bila ta četrtkova predstava prav imenitna in v vsakem oziru ustrezajoča.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavniki: Oton Župančič. Urednik: Josip Vidmar. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

KOLINSKA CIKORIJA

je naš

pravi

d o m a č i
i z d e l e k

Kje kupim najboljši in najcenejši moške in deške obleke domačega izdelka?
Pri trrdki

OLUP JOSIP, Ljubljana
STARI TRG 2

Velika zaloga sukna, kamgarnov iz priznanih tuzemskih in inozemskih tovarn. Obleke se izvršujejo tudi po naročilu in konkurenčnih cenah.
Velika zaloga moškega perila iz lastne tovarne Triglav

TELEFON 35-61

Smučarsko opremo

po najnižjih cenah in v kvalitetnem blagu Vas postreže

KOLB & PREDALIČ
Kongresni trg 4

Vesela božja pot

Veseloigra v treh dejanjih (13. slikah). — Po prvi noveli priredil Hamik. Poslovenil dr. M. Šmale.

Režiser: prof. O. Šest.

Slemenski župnik	Cesar
Njegova gospodinja Katra	Nablocka
Gruntarica	P. Juvanova
Njen sin France	Stupica
Starin	Kralj
Ambrož	Bratina
Barba	Rakarjeva

Krtinar	Lipah
Planšarica Marička	Boltarjeva
Prva lectorica	Gabrijelčičeva
Druga lectorica	Slavčeva
Lovec	Vertin
Drvar	Pianecki
Fantek	G. Coriari

Kmetje, kmetice, fantje, dekleta, sejmarji, popotniki, drvarji, oglarji, lovci.

I. slika: V hiši pri Gruntarici; II. slika: Na planini pri kozolcu; V. slika: Na cesti; VI. slika: Trata; VII. slika: Na povratku z božje poti; X. slika: isto, na drugi cesti; XI. slika: V župnišču; IV. slika: Na podu župniškega romarsko cerkvi; VIII. slika: isto; IX. slika: Na cesti ob na tretji cesti; XII. slika: V krčmi; XIII. slika: V župnišču.

Po 3. liki odmor.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 28—
" II. - III. vrste	" 26—
" IV. - VI. "	" 24—
" VII. - IX. "	" 22—
" X. - XI. "	" 20—
" XII. - XIII. "	" 18—

Lože v parteru (Din 100—)	
" v I. vrsti	" 100—
" balkonu	" 70—
Dodatni loži	
za rodu	" 20—
za rodu	" 20—
za rodu	" 15—

ob 20.

Konec ob pol 23.

Balkon: Sedeži I. vrste	Din 20—
" II. "	" 16—
Galerija: " I. "	" 14—
" II. "	" 12—
" III. "	" 10—
Galerijsko stojšče	" 2 50
Dijaško stojšče	" 5—

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni od 10. do do pol 1. in od 3. do 5. ure
Predpisana taksa za posrednika je vračunana v cenah

Predno si nabavite radio aparat si oglejte
zalogo

PHILIPS

RADIO

aparatom, pri zastopstvu

H. SUTTNER

Ljubljana, Aleksandrova 6

TELEFON ŠTEV. 34-70

Ugodni plačilni pogoji
Predvajanje brezobvezno in brezplačno
Prodaja na obroke

PHILIPS

**NAJVEČJA
RADIOINDUSTRIJA SVETA**

